Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu, Manuscrip'e nu se retrimit ù!
Birourile de anunciuri:
Brașovă, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese, după tarifă și învoială. Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate.
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe sése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administratiune, piața mare Nr. 22, etaginlŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 285. Brașovŭ, Mercuri, Joi 29 Decemvrie 1888.

Brașovŭ, 28 Decemvrie v.

Germanii centralișt̆i de dincolo de Laita stau sĕ-și sară din piele de bucuriă, că acum „în Ungaria se învață nemțesce“!

Ceea ce n'a pututŭ dobêndi într'unŭ lungŭ șirŭ de anĭ guvernulŭ absolutistŭ alŭ lui Bach și Thun și ceea ce nu i-a succesŭ nicĭ sistemei constituționale centraliste a lui Schmerling, adecă de-a învĕța pe Maghiarĭ nemțesce, aceea este în ajunŭ a se împlini acuma cu ajutorulŭ guvernului ungurescŭ.

Ministrulŭ de culte și de instrucțiune publică, contele Albin Csaky, a datŭ dilele aceste o ordinațiune cătră toțĭ directorii școlelorŭ medii, prin care le dă cele mai stricte îndrumărĭ pentru ca în viitorŭ sĕ propună mai intensivŭ studiulŭ obligatŭ alŭ limbei germane.

Ministrulŭ nu e mulțămitŭ cu modulŭ cum s'a propusŭ până acuma limba germană în multe școle. Elŭ pretinde ca la tóte școlele medii din Ungaria sĕ se aibă în vedere scopulŭ învĕțărei acestei limbĭ, cu alte cuvinte ca școlarii sĕ cunóscă limba germană pe deplinŭ în scrisŭ și în vorbire. Ministrulŭ provócă pe profesorĭ ca la clasificarea din acestŭ obiectŭ de învĕțământŭ sĕ fiă fórte strictĭ, și ca în clasele superióre sĕ se foloséscă în óra germană de limba germană ca limbă de propunere, ér la esamenulŭ de maturitate sĕ fiă câtŭ se póte mai riguroșĭ în aprețiarea cunoscințelorŭ din acest obiectŭ.

Cere multŭ ministrulŭ Csaky dela școlarii din gimnasii și școlele reale, așa că limba germană primesce în urma ordinațiunilorŭ sale importanța unei a doua limbĭ materne.

Putemŭ sĕ ne facemŭ dér o ideă despre surprisa ce a căsunat'o ordinațiunea din vorbă de-o parte Nemțilorŭ cislaitanĭ, carĭ nu s'au așteptatŭ la o asemenea victoriă a limbei lorŭ în Ungaria, cu tóte că aicĭ este decretată limba maghiară ca limbă a statului, de altă parte șoviniștilorŭ unguri, carĭ nu își credŭ ochilorŭ cetindu-o și-și iesŭ din sărite când se gândescŭ că tóte uneltirile lorŭ de maghiarisare se vorŭ preface în fumŭ și scrumŭ dinaintea puterii covêrșitóre a limbei germane, care va cuprinde ca un polipŭ cu mii și mii de brațe întréga desvoltare a țĕrii.

„Mai suntemŭ noi în Ungaria? — întrébă spăriatŭ „Pesti Naplo“ — „orĭ dóră amŭ fostŭ învinșĭ și țéra a fostŭ ocupată? Depus'amŭ armele și trebue sĕ încheiămu acum pace cu căpitanii oștilorŭ împĕrătescĭ, pe lângă condițiunĭ umilitóre? Ce s'a întêmplatŭ, ca lăpĕdându-ne de mândria nóstră națională și de limba nóstră, sĕ jertfimŭ viitorulŭ nostru și cultura nóstră maghiară de sine stătătóre și sĕ ne închinămŭ străinului? Cine pretinde acésta dela noi și cu ce dreptŭ? Cui îi facemŭ aceea, ce i-amŭ refusatŭ lui Bach și lui Thun? Acésta nu póte fi voința unorŭ Maghiarĭ“.

Așa glăsuesce organulŭ de frunte alŭ campionilorŭ maghiarisării. Elŭ nu vede în ordinațiunea lui Csaky, decâtŭ o uneltire străină, care țintesce a desbrăca națiunea maghiară de drepturile ei, de obiceiurile ei, de limba ei și a-o germanisa sub falsulŭ pretextŭ alŭ culturei mai înalte.“

Guvernulŭ lui Tisza o face acésta acum, pentru că „se pretinde dela elŭ“. Cine o pretinde?

Unii susținŭ, că guvernulŭ ungurescŭ vrea sĕ se arate îngăduitorŭ și prevenitorŭ față cu Bismark, care ține multŭ la aceea ca aliații sĕi sĕ scie bine nemțesce.

Alții pretindŭ că cabinetulŭ Tisza a voitŭ sĕ se arate mulțămitorŭ cătră ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu pentru concesiunile, ce i le-a făcutŭ acesta în ce privesce esamenele oficerilorŭ de reservă.

Orĭ cum ar fi, rĕmâne a se constata, că contele Csaky vrea sĕ „lărgéscă cerculŭ culturei maghiare“ prin lățirea cunoscinței aprofundate a limbei germane.

„Pesti Naplo“ însĕ nu vrea sĕ crédă, că acésta ar fi convingerea lui și dice, că mai bine și-ar fi tăiatŭ mâna, decâtŭ sĕ subscrie o ordinațiune ca aceea, prin care se deschidŭ tóte porțile germanisării.

Faptŭ este, că d-lŭ Csaky a produsŭ mare confusiă în tabĕra șoviniștilorŭ, carĭ își perdŭ totŭ echilibrulŭ în fața ordonanței sale.

Minunate mai suntŭ și cărările maghiarisatorilorŭ. Ei trăiau în ilusiunea, că sfĕrcolirile lorŭ vorŭ face cu timpulŭ și din petri Maghiarĭ și étă că adĭ trebue sĕ se convingă, că au lucratŭ pentru alții, că vrêndŭ a ne despoia pe noi de limba și naționalitatea nóstră, au bătutŭ numai calea germanisării, care amenință acum a-i cuplești din tóte părțile!

Crăciunulŭ în Brașovŭ.

Mamă dragă, nu mai potŭ merge la școlă... îmĭ înghéță piciórele și îmĭ degeră mânile.

— Lasă, drăguțulŭ mamei, îțĭ va cârpi mama hăinuțele și nu-țĭ va mai fi așa frigŭ.... la școlă trebue sĕ mergĭ, sĕ învețĭ și sĕ te porțĭ bine. Sci că nu mai e departe Crăciunulŭ... și atuncĭ îțĭ va aduce îngerulŭ și ție ceva.

Ionică tăcu.

Mamă-sa privea mișcată la elŭ. In câteva clipite întréga ei stare nenorocită 'i se înfățișà înaintea ochilorŭ. Fruntea ei era de grijĭ înorată.

— Ce sĕ mai facemŭ?, adause ea, ...nicĭ unŭ mijlocŭ de câștigŭ nu mai avemŭ. Bucurosŭ amŭ lucra și eu și bărbatulŭ meu, căcĭ avemŭ brațe tarĭ și sănĕtóse, dér cine sĕ-țĭ dea de lucru în ḑiua de adĭ? De ne-ar ajuta D-ḑeu baremĭ pe Ionică sĕ-lŭ putemŭ ținé la școlă..... cine scie, elŭ odată ne póte fi de folosŭ.

„Dér“.....

Vrù sĕ vorbéscă mai departe, graiulŭ însĕ i-se înecà.

Sĕrmana, vedé că Ionică are dreptate și nu-i putea ajuta.

O lacrimă amară se scurse pe géna eĭ.

***

Elenuță, ce-a mai ḑisŭ domnulŭ profesorŭ?

Bine, mamă dragă, nu fi supĕrată. Décă n'oiu întrerupe scóla mi-a promisŭ d-lŭ profesorŭ, că celŭ dintêiu rêndŭ de haine, ce-lŭ va dărui de Crăciunŭ o inimă îndurată, alŭ meu va fi... atuncĭ și'n anulŭ acesta voiu fi norocósă sĕ scapŭ din érnă fără sĕ lipsescŭ dela școlă...

Bine, draga mamei, fi cu minte și pórtă-te bine.

***

Dumneḑeule! fiă-țĭ milă de noĭ. Nicĭ o sórte nu este mai durerósă ca sórtea unei vĕduve sĕrmane, rĕmase fără nicĭ unŭ ajutorŭ. Și-apoi érna asta își face de capŭ... sĕ nu potĭ eși tu doĭ pașĭ din casă afară... atâta zăpadă și astfelŭ de frigŭ nu amŭ mai pomenitŭ. Până mai erĭ-alaltăerĭ ne miluiau vecinii, dér acum nicĭ eĭ nu ne mai cercetézĕ.

— Lasă bunică dragă, rĕspunse nepóta bĕtrânei, care veghia la patulŭ eĭ, Dumneḑeu e bunŭ, nu ne va părăsi nicĭ acum. Elŭ îngrijesce de toțĭ.... sci că acum două sĕptĕmânĭ n'aveamŭ unŭ codru de pâne în casă, n'aveamŭ o bucată de lemnŭ.... și Dumneḑeu nĭ-a trimisŭ pe d-lŭ X... care nĭ-a alinatŭ fómea și nĭ-a depărtatŭ frigulŭ.... Dumneḑeu și astădĭ va îngriji de noĭ.

***

Greu e, Dumitre, și la măestrulŭ meu. Nu-mĭ dă nicĭ baremĭ o sdranță de haină și pe gerulŭ ăsta mĕ mână în tóte părțile... nu sciu cum voiu duce-o până la sĕrbătorĭ. De-ar veni odată sf. Crăciunŭ ca sĕ ne mai încălḑéscă și pe noĭ, sĕrmanii ucenicĭ, cu darurile binefăcĕtorilorŭ noștri Mihailŭ și Elisa Stroescu, fără de a cărorŭ ajutorŭ ... ar puté sĕ învețe adĭ m... o măiestriă.

***

Suflete nobile și generóse au simțitŭ durerea acestorŭ nenorociți și au alergatŭ numai decâtŭ ca sĕ aline lipsurile cele mai marĭ.

Românii brașovenĭ au arătatŭ în anulŭ acesta deosebitŭ zelŭ pentru ajutorarea nenorociților.

Factorulŭ celŭ mai de căpetenie, care a contribuitŭ de astă-dată la mângăerea celorŭ lipsiți, au fostŭ femeile române, carĭ c'unŭ zelŭ propriu, convinse că o întreprindere binefăcĕtóre condusă de ele va avé mai sigură reușită, și-au datŭ tótă silința pentru ajungerea nobilului scopŭ.

Dómnele Agnes *Dușoiu* și Hareti *Nemeși* au deschisŭ o listă și, alergândŭ din casă în casă, sprijinite de tóte damele, în câteva ḑile au adunatŭ peste cincĭ sute florinĭ în numerarŭ precum și alte obiecte.

Din suma acésta s'au procuratŭ încălțăminte și stofe de haine, pe carĭ tot damele române le-au croitŭ și le-au cusutŭ în casele dómnei Dușoiu.

In chipulŭ acesta s'au pregătitŭ costumurĭ întregĭ pentru vre-o 60 copile de școlă. Totŭ din ofrandele damelorŭ s'au împărtășitŭ treiḑecĭ de femei sĕrace cu câte unŭ florinŭ, unŭ chilo de carne și cu câte unŭ colacŭ.

Deodată cu împărțirea darurilorŭ din partea dómnelorŭ, a împărțitŭ și *comitetulŭ dela biserica sf. Nicolae din Scheiu*: cisme, flanele, rocurĭ și pantaloni la preste o sută băețĭ. Totŭ acestŭ comitetŭ împărțise cu două ḑile mai nainte 130 fl. la sĕracii din Scheiu.

Sĕrbătórea împărțirei darurilorŭ s'a ținutŭ Sâmbătă în ajunŭ la órele două după amedḑŭ, în sala cea mare a gimnasiului românŭ din locŭ, fiindŭ de față unŭ publicŭ inteligentŭ fórte numerosŭ. Solemnitatea a fostŭ de totŭ mișcătóre. In frontŭ, de amêndouĕ părțile, au fostŭ așeḑate darurile de împărțitŭ. In stânga era unŭ bradŭ înaltŭ împodobitŭ cu luminărĭ și cu diferite fructe. La mijlocŭ, totŭ în frontŭ, era așeḑată o masă mare în jurulŭ căreia se aflau optŭ dame, și dela comitetulŭ sf. Nicolae părintele protopopŭ I. Petricŭ cu alțĭ câțiva membri. Băeții și băetele erau așeḑate în sală înderĕptulŭ publicului la drépta și la stânga.

Deodată se face o tăcere adêncă și corulŭ condusŭ de d-lŭ profesorŭ *N. Popoviciu* întonéză colinda:

„O ce veste minunată“ și

„In Cana Galileii“, după carĭ se sue la tribună părintele *V. Voina* și în cuvinte fórte emoționatóre arată câtŭ de mare bine se face astădĭ pentru ceĭ lipsiți. După d-sa d-lŭ Diamandi *Manole* într'o cuvêntare mai lungă, bine simțită, arătă causele, carĭ au înmulțitŭ numĕrulŭ sĕracilorŭ în specialŭ al celor din Brașovŭ, și termină cu laude meritate la adresa damelor și a Comitetului Sf. Nicolae.

Nemijlocitŭ după acésta vinŭ femeile sĕrace una dupa alta și primescŭ darurile menite pentru ele, vinŭ apoi fetițele și băeții conduși tot câte doĭ de cătră patru domnișóre drăgălașe îmbrăcate în frumosulŭ costumŭ naționalŭ.

Câtă mulțumire, câtă fericire nu se putea ceti de pe fețele acestorŭ femeĭ și copiĭ lipsiți.

***

La órele 5 séra nóuă împărțire de binefacere.

In altă sală a gimnasiului, zelosulŭ președinte alŭ meseriașilorŭ românĭ d-lŭ *B. Baiulescu* cu mai mulțĭ membri din Comitetŭ au împărțitŭ hainele cumpărate din fondulŭ generoșilorŭ donatorĭ Mihailŭ și Elisa Stroescu. Peste opt-deci învĕțăcei meseriașĭ au primitŭ: căciulĭ, piepțare, rocurĭ, pantaloni și cisme. Toțĭ aceștia depărtându-se strigau c'unŭ glasŭ: Dumneḑeu sĕ țină întru mulțĭ anĭ pe patronii noștri!

***

Totŭ în séra de ajunŭ, comersanttulŭ de aicĭ, d-lŭ *Nicolae Bidu*, — care cu o ḑi mai înainte pusese la dispositia d-lui directorŭ gimnasialŭ 20 părechĭ de cisme și totŭ atâțĭ ciorapĭ, — séra la aprinderea pomului a chiematŭ la sine 6 copile de școlă sĕrace, și stimabila d-sale soțiă le dărui pe fiă-care cu câte unŭ rêndŭ întregŭ de haine.

***

Stim. dómnă *G. B. Popŭ* de asemenea a îmbrăcatŭ 6 copile sĕrace cu câte unŭ rêndŭ de haine.

***

Fapta bună este a omului cununa.

P.-P.

Brașovŭ, 26 Decemvre a. c.

Inimĭ mulțumite, fețe vesele și lacrimĭ de bucuriă ne-a adusŭ de astădată Moșŭ Crăciunŭ.

Și cine nu a simțitŭ acéstă mulțu-

mire, din cei mulţi, câţi s'au aflatu Sâmbăta trecută la órele 2 după amédi în sala cea mare a gimnasiului românu, unde Români şi Romance cu inimă bună şi milostivă s'au adunatu ca sĕ sĕvêrşéscă o faptă creştinéscă şi românéscă.

In fruntea sălii la o masă mare şedéu dómnele din comitetulu Reuniunei femeilorŭ române cu d-na presidentă şi de laturi membrii comitetului dela biserica Sf. Nicolae cu părintele protopopu. Dela intrare pănă la masă era lăsatu unu locu liberu, în drépta şi în stânga erau aşedate bănci pentru publicu, ér pe amêndouĕ părţile sălii dela intrare stăteau fetiţele şi băeţii sêrmani. La stânga în fundu era aşedatu unu bradu mare împodobitu cu roşcove, mere, nuci aurite etc. ér în jurulu lui erau aranjate pe mese vestmintele destinate a fi împărţite între copilaşii sêrmani.

Toţi erau la locurile lorŭ. In sală domnea o tăcere sĕrbătorésca. Fiecare aştepta cu evlaviă începerea festivităţii. Deodată fù întreruptă tăcerea de corulu bisericei Sf. Nicolae de pe galeriă, condusu de d-lu profesoru Popovici, care întonà o colindă: „O ce veste minunată“, fórte potrivită şi bine alésă pentru acésta ocasiune. Cântarea melodiósă a corului a măritu evlavia ascultătoriloru, dându totului unu timbru sfântu sĕrbătorescu. După ce sfêrşi corulu, se urcà pe tribună părintele **Vasile Voina**, care rosti următórea cuvêntare:

Domniloru şi Dómneloru!

Orî şi ce omu, carele voesce a vorbi cu ocasiunea vre-unei festivităţi atâtu din causa însemnătăţii actului, câtu şi din causa stimei faţă cu publicu înaintea căruia vorbeşce, se vede silitu ca încă mai dinainte sĕ cugete asupra ideiloru ce voesce a-le desvolta.

La ocasiunea acésta însĕ, Domniloru şi Dómneloru, ar fi de prisosu a căuta după idei, căci e de ajunsu décă aruncî o privire asupra părţii aceleia a acestei sălî, şi feţele palide şi suferinde, miseria c a mare ce ni se presintă, ér pe de altă parte e de ajunsu o privire afară la érna cea grea şi frigurósă şi ideile nóstre ale tuturoru se voru concentra asupra unuia din cele mai nobile sentimente, asupra *charităţii*. Şi rostindu cuvêntulu charitate, cugetele se voru îndrepta în douĕ direcţiuni.

Mai întâiu se voru opri cugetele nóstre asupra acelora, carî din prisosulu lorŭ, ba unii chiar lipsindu-se pe sine şi ai sĕi de unele lucruri trebuincióse, n'au întârdiatu de a întinde mână de ajutoru celoru lipsiţi. Şi sufletulu fiă-căruia se umple de stimă şi iubire faţă de acei ce posedu o inimă bună, în urma căreia sĕvêrşescu actulu charităţii.

Apoi se voru opri cugetările nóstre asupra acelora, carî primescu actulu charităţii, şi sufletulu nostru se va umplea de îndoiosare cugetându la suferinţele, la miseria semenilorŭ noştri, carî persecutaţi de o sórte mai aspră trebue sĕ indure multe suferinţe.

Amu ajunsu timpuri grele; cu deosebire partea acésta a oraşului nostru, din causa împrejurărilorŭ critice, sufere adi de mare miseriă. Nu-i chipu de a scăpa de ea în împrejurările actuale, şi fiindu că nu o poţi depărta, fiă-care omu de omeniă şi cu inimă trebue sĕ se siléscă sĕ aline întru câtu se póte suferinţele.

Conduşi de acestu sentimentu nobilu, representanţii bisericei Sf. Nicolae, cunoscêndu mai bine ca orî şi cine suferinţele acestui poporu, de unu şiru de anî încóce prin contribuirî din fondurile acestei biserici s'au silitu după putere sĕ aline suferinţele fiiloru sĕi, pentru că sciau ei bine, că biserica este în prima liniă chemată décă póte sĕ aline suferinţele.

Dér cu durere vedeau, că ceea ce facu ei nu ajunge; mulţi sĕrmanî trebuiau daţi îndĕrĕptu pentru că mijlócele de carî dispunea biserica nu ajungeau nici pe departe a alina suferinţele tuturoru celoru ce aveau lipsă.

In anulu acesta însĕ unu factoru nou şi puternicu vine şi-şi face de problemă ca împreună cu biserica sf. Nicolae sĕ sară în ajutorulu celoru lipsiţi. Şi acestu factoru suntu damele române de aicî.

Cu unu zelu neobositu, ce caracterisézà pe femeiă când se entusiasmézà pentru o causă sfântă, în scurtu timpu damele nóstre adunară o sumă fórte frumósă, cu care voiescu sĕ aline suferinţele celoru lipsiţi. Unu faptu vrednicu de tótă lauda, dér permiteţi dómnele mele sĕ nu facu acéstă laudă, căci ce ar însemna acéstă laudă, pe lângă mângăierea sufletéscă, ce o veţi simţi d-vóstră, când veţi vedé feţele înseninate de bucuriă şi fericire ale celoru 55 de copile pe care le împărtăşiţi de binefacerea vóstră? Ce ar însemna lauda pe lângă mângăierea sufletéscă, ce o veţi simţi când vĕ veţi cugeta la bucuria ce o faceţi părinţiloru acestoru copile, când îşi voru vedé copiii îmbrăcaţi şi apĕraţi de gerulu iernei; câte binecuvêntărî nu o sĕ se reverse pe capulu vostru, pentru că şi mamele lorŭ suntu ca şi voi, şi ele îşi iubescu copii şi sufere când îi vĕdu pe ei suferindu? Ce ar însemna lauda, pe lângă mângăierea vóstră sufletéscă, când veţi cugeta că mâne 30 de femei vĕduve şi sĕrmane, unele împovĕrate de greutatea anilorŭ şi a suferinţelorŭ şi puţine din ele mai tinere, dér înconjurate de-o familiă numerósă, voru simţi şi ele prin ajutorulu vostru că mâne e di mare, di în care se voru puté bucura şi ele?

Da, Dómneloru, mâne şi pentru D-vóstră va fi sĕrbătórea mai însemnată, căci vĕ veţi cugeta cu îndoiosare privind la gerulu iernei, că ieri încă multe fiinţe nevinovate sutereau din causa gerului, ér astădi suntu scutite de elu.

O faptă nobilă şi frumósă aţi sĕvêrşitu, dómneloru, dér fiă ca ceea ce aţi făcutu în anulu acesta sĕ fiă numai începutulu. Continuaţi şi pe viitoru acéstă faptă nobilă şi, când primii fulgi de zăpadă voru prevesti érna, cugetaţi că suntu multe suferinţe de alinatu, multe lacrimi de ştersu. Săriţi în ajutorulu celui sĕracu, pentru că celu ce dă sĕracului Domnului 'i dă, şi Domnulu va rĕsplăti la timpulu sĕu. Cugetaţi la preceptele Domnului, a căruia nascere o serbămu mâne, care ne dice: „Rupe din pânea ta şi dă şi sĕracului, îmbracă pe celu golu şi-ţi fă milă de semenulu tĕu.“

***

Cuvêntarea părintelui Voina, care are unu organu plăcutu, fù ascultată de publicu cu multă atenţiune şi cu multu interesu.

După d-sa vorbi d-lu *Diamandi Manole,* care cu cuvinte eşite din inimă, pĕtrunse ér la inimă. In întroducere reamintì starea Românilorŭ din trecutu cum erau de asupriţi, cum rĕmaseră fără de conducĕtorî, cum erau ţinuţi în întunerecu, fiindu chiar opriţi de-a umbla la scólă şi de a purta vestminte mai bune. Dér cu tóte prigonirile Românulu, avêndu o vênă de sânge latinu anticu, n'a peritu, ba s'a ridicatu din sînulu poporului românu o pleiadă de bărbaţi vrednicî şi cu renume. Aceştî bărbaţi au înfiinţatu în timpu de unu jumĕtate de seculu scolî, seminare, ş. a. pentru poporulu lorŭ şi astfelu s'a ridicatu şi gimnasiulu nostru de aicî, în care în fiăcare anu îşi iau învĕţăturile peste 800 de scolarî români.

Comitetulu bisericei sf. Nicolae a ajutorat în fiecare an copiii sĕracî cu vestminte în preţ de 400 fl., făcêndu-le posibil a cerceta scóla. Acésta însĕ n'ajungea spre a ajutora pe toţi cei lipsiţi, devenindu miseria în urma împrejurărilorŭ critice economice şi comerciale totu mai mare, ne mai avêndu nici femeile şi fetele nóstre din Scheiu putinţa de a-şi câştiga ceva, ca odinióră, când numai cu spălatulu lânei se vĕrsau între acestu poporu câte 300,000 fl. pe anu. Asemenea bărbaţii după închiderea graniţei nu mai putură face miculu negoţu, ce le aducea unu venitu destulu de frumosu, cu mere, cartofi etc. şi aşa au ajunsu bieţii ómenî de nu mai au ce mânca.

Ca unu îngerŭ mântuitoru au săritu femeile române din Braşovu în ajutorulu celoru lipsiţi şi în câteva dile umblându din casă în casă au reuşitu a aduna o frumósă sumă de banî pentru sĕrmanii copii, ba, ce e şi mai laudabilu, ele, neobosite în urmărirea nobilului lorŭ scop de binefacere au cusutu însĕle şi hăinuţele pentru ei.

D-lu Diamandi Manole mulţumi apoi onor. comitetu alu Bisericei Sf. Nicolae câtu şi dómneloru române pentru generósa lorŭ faptă. Le aminti acestora bucuria ce o voru avé proprii lorŭ copii când spre sĕră voru primi darurile obicinuite, bucuriă ce se reflectă în inima mameloru şi arătându asupra sĕrmaniloru copii din sală dise: Şi aceştia suntu copii din poporu, rassă nobilă, aurŭ pe care'lu acopere rugina vremiloru viteze, şi mamele lorŭ arŭ dori sĕ le procure adi o bucuriă, dér miseria le împedecă a face acésta. Femeile române în stare mai bună şi cu inimă nobilă le vinu acum în ajutoru şi astfelu bucuria lorŭ, prin consciinţa, că au mulţumitu atâtea mame sĕrmane trebue sĕ fiă îndoitu de mare.

D. Manole îndémnă mai departe atâtu pe bărbaţi ca şi pe femei, ca întrunindu-se pentru sublimulu scopu alu ajutorării fraţiloru, sĕ le dea şi în viitoru scolariloru lipsiţi totu ajutorulu posibilu, dicêndu că familiiloru, cărora Dumnedeu le-a datu o sórte mai bună, li-se impune datoria morală sĕ facă cu putinţă copiiloru sĕracî spre a se cultiva, căci numai prin cultură póte esista unu poporu.

După aceea se adresà la copii sĕracî sfătuindu'i sĕ înveţe bine şi sĕ nu ocoléscă şcóla, căci atuncî Dumnedeu nu-i va părăsi.

Terminându, d-lu Diamandi Manole dori tuturoru sănĕtate şi sĕrbătorî fericite.

Pe când corulu esecută a doua colindă, domnişórele Eleftera Dosios, Valeria Mureşianu, Maria Bómbĕnu şi Melania Nastase, îmbrăcate în costumu naţionalu, conduceau pe fetiţele sĕrmane la masa din frunte unde li-se împărţiră darurile de Crăciunu, precum ghete, rochiţe, cârpe, caiete, pene, colacî etc. Pe de altă parte împărţi comitetulu sf. Nicolae la băieţi încălţăminte ş. a. In urmă venirà la rêndu vĕduvele sĕrmane.

Era mişcătoru şi ochii ni-se umplură de lacrimi vĕdêndu bietele fetiţe îmbrăcate numai în câte o cămăşuţă ruptă cu o scurteică de care atêrnau petece şi pe băeţi cu genunchii goli şi cu cismele rupte. Par'că nu'ţi venea sĕ credi, că potu fi şi aceştî copii veselî. Şi totuşi ochii lorŭ străluceau de-o adêncă bucuriă ţinêndu în braţele lorŭ, micî darurile primite.

Intr'adevĕrŭ consciinţa de a fi făcutu acéstă bucuriă sêrmanilorŭ copii şi părinţiloru lorŭ a fostu cea mai mare rĕsplată, ce au putut'o avé generoşii contribuitorî, comitetulu dela Sf. Nicolae şi dómnele române între carî s'au distinsu de astădată prin neobosita lorŭ stăruinţă dómnele Agnes Duşoiu şi Hareti Nemeşu! **e.**—

SCIRILE ZILEI.

„Revista Politică“ din Sucéva, îndemnată fiindu de consideraţiunea, că *lipsa de învĕţătorî poporali în Bucovina este prea simţită,* aşa că adese-orî se închidu scólele din causă că nu se află învĕţătorî; îndemnată mai departe de împrejurarea, că în comunele bucovinene unde catolicii suntu în preponderanţă, se aplică învĕţătorî catolicî, carî nu sciu românesce, prin ceea ce instrucţiunea poporaţiunii românescî sufere fórte multu, pledează pentru a se restabili vechiulu usu, de pe la an. 1780, aplicându-se în locurile de lipsă *învĕţătorî români greco-catolicî din Ardealu.* „In chipulu acesta — dice ea — s'ar face îndestulu şi legii şcolare de adi şi tuturoru locuitoriloru din comunele mixte, căci învĕţătorulu ar sci şi românesce şi ar fi totu odată şi catolicu. Invĕţătorii ardelenî arŭ împlinì lesne formalităţile, ce li-s'ar cere, pentru-că învĕţătorii bucovinenî suntu mai bine plătiţi decâtu cei ardelenî. Spesele călĕtoriei din Ardealu la Bucovina le-ar puté lua asupra lorŭ comunele respective sĕu societăţile „Şcóla-Română“ şi „Societatea pentru cultura şi literatura poporului românu din Cernăuţi.“ Amu dorì, ca sĕ se afle unu omu în consiliulu şcolarŭ alu ţĕrii, care sĕ aducă pe tapetu cestiunea acésta. Totu aşa arŭ trebui sĕ facă şi deputaţii noştri din Reichsrath. Nu ne îndoimu, că ministrulu Gautsch ar fi învoitu cu acésta. Cumcă Ardealulu ar avé de unde sĕ ne dee şi nouă învĕţătorî, dovedesce faptulu înregistratu în articolulu de fondu alu „Gazetei Transilvaniei“ din 8 Oct. st. v. 1888 şi reprodusu de „Candela“ din Cernăuţi în Nr. II. din 1 Noemvre 1888, cumcă la concursurî pentru ocuparea de posturî de învĕţătorî incurgu pentru unu postu câte 50 de petiţiunî. La noi în Bucovina se escriu concursurî şi nu incurge nicî-odată nici o petiţie. Din astă causă rĕmâne şcóla fără învĕţătoru şi trebue sĕ se închidă. Acésta este o calamitate şi fiă-care guvernu patrioticu trebue sĕ caute sĕ o depărteze. Cu ajutorulu Ardelenilorŭ s'arŭ puté depărta calamitatea acésta în timpulu celu mai scurtu, décă guvernulu va voi sĕ facă întrebuinţare de acestu ajutoru.

***

Aflămu că tinĕrulu profesoru dela şcóla nóstră comercială din locu, d-lu A. Vlaicu, a începutu a pune basă la înfiinţarea unui *museu comercialu şi industrialu.* Spre scopulu acesta s'a adresatu la o mulţime de fabricî din streinătate pentru a i-se trimite mustre de diferitele lorŭ fabricate. Mai multe din acele stabilimente au rĕspunsu afirmativu, ér dela altele a şi primitu deja unele colecţiunî de producte. — Dorimu succesu bunu la înfiinţarea museului şi ne-ar părè bine a vedé la timpulu sĕu înregistrate ca donatóre câtu de multe firme române din locu şi din streinătate, căci numai pe acéstă cale se póte mai bine instrua tinerimea sĕ cunóscă diferitele mărfurî şi istoria lorŭ. Şi ce este mai necesarŭ pentru comerciantu adi, décă nu cunoscinţa mărfuriloru şi istoria lorŭ?

***

Reuniunea femeilorŭ pentru ajutorarea vĕduveloru sĕrace din Braşovu şi Săcele va aranja *Sâmbătă în ajunulu anului nou,* (31 Decemvre 1888) în sala Hotelului Nr 1 o *petrecere cu dansu.* La acéstă petrecere, care amu dori sĕ fiă *câtu se póte de animată, Comitetulu* are onóre a invita pe onoratulu publicu sĕ participe în numĕru câtu se póte de frumosu atâtu din locu, câtu şi din împrejurime. Toaleta rĕmâne la alegerea fiecărei dame; amu dori însĕ sĕ fie simplă şi ne-ar face o deosebită plăcere sĕ vedemu câtu se póte de bine representatu drăgălaşulu nostru costumu naţionalu.

Comitetulu.

***

Aflămu, că d-lu jude dela tribunalulu de aci *Alexandru Onaciu* e înaintatu ca jude la Tabla r. din Târgu-Mureşului. Felicitările nóstre.

***

Ni-se scrie din *Brăila* cu data de 23 Decemvre v., că p'acolo e frigu cumplitu şi viscolu puternicu. De douĕ dile trenulu dela Bucurescî n'a sositu din causa zăpedii. Dunărea s'a prinsu şi e înghetată tunu din diua de 22 Decemvre.

***

Ni-se spune, că doi tinerî din locu au făcutu în diua a doua de Crăciunulu românescu *o escursiune pe muntele „Postovarŭ“* şi „Cristianulu mare.“ Au plecatu din oraşu la órele 8 diminéţa, au ajunsu la casa de pe „Postovarŭ“ la 11 óre, ér de acolo pănă la vêrfulu „Postovarului“ au mersu prin zăpadă pănă'n brĕu şi câte-odată şi pănă subţiorî timpu de 2 óre şi jumĕtate. Cu mâncare şi rachiu erau provĕduţi de acasă, apă însĕ n'au aflatu pe munte, căci tóte isvórele erau înghetate. Voinicoşii tinerî îşi potoliră setea cu zăpadă. Séra, la 6 óre, se re'ntórseră în oraşu.

***

Junii ţĕrani din Galaţi, lângă Făgăraşu, împreună cu alţi sprijinitorî au arangiatu Luni în 26 Decemvrie 1888 — 7 Ianuarie 1889 (a doua di de Crăciunulu românescu, în sala birtului comunalu localu o *representaţiune teatrală* împreunată cu jocu după următorulu programu: 1) *„Scara mâţii“*, operetă într'unu actu de Vasile Alexandri. Persóne: Anica

Florinésca, tînără vĕduvă, d-şóra Aurelia Cintea; Ghiţă Făurinŭ, vĕrulŭ ei, d-nulŭ Georgiu Nica Lazar; Măgdianŭ, presidentŭ la Romanŭ, d-lŭ Ioanŭ Făgărăşanŭ; Marin grădinarulŭ d-lŭ Ioanŭ Bărghişanŭ; Florica, femeea lui, d-na Victoria Aronŭ; O slujnică a Anicii, d-na Marina Aronŭ; Sătenĭ. 2) *„Rusaliile“*, vodevilŭ într'unŭ actŭ de Vasile Alexandri. Persóne: Domnulŭ Jonusŭ Galuscus, vechilulŭ moşiei şi profesorulŭ şcólei din satŭ, d-lŭ Simeonŭ Bruda; Tachi Răsvrătescu, subprefectŭ d-lŭ Ioanŭ Făgărăşanŭ; Tóderŭ Buimăcilă, vornicŭ de satŭ, d-lŭ George Nica Lazarŭ; Susana, nevasta lui Tóderŭ d-na Victoria Aronŭ; Vasile Veveriţă, fruntaşŭ d-lŭ Ioanŭ N. Ţiopa; Gheorge a Saftiei, ţĕranŭ, d-lŭ Mihaiu Manta; Unŭ jandarmŭ, d-lŭ Ioanŭ Bărghişanŭ; Catrina, d-na Marina Aronŭ; ţĕranĭ, ţĕrance. După representaţiune a urmatŭ petrecere cu jocŭ. Venitulŭ a fostŭ destinatŭ în favorulŭ fondului şcolarŭ de acolo.

Legea nouă veterinară.

Cu prima Ianuarie 1889 st. n. a intratŭ în viĕţă legea nouă veterinară cu art. de lege VII. din 1888. De óre-ce acéstă lege conţine mai multe dispositiúni a cărorŭ neobservare cade sub pedepse grele, vomŭ comunica publicului nostru aceste dispositiúni, spre a-lŭ feri de bănuelĭ.

După §. 151 alŭ acestei legĭ se pedepsesce cu închisóre până la o lună şi o pedépsă în banĭ până la 100 fl:

1. Celŭ-ce nu va observa dispositiunile legei privitóre la tăerea cornutelorŭ séu altorŭ vite pentru consumŭ;

2. Celŭ-ce va tăia vitele într'altă locŭ şi nu în *căsăpiă comună*, unde se află de acestea;

3. Care în atarĭ locurĭ, unde nu esistă *căsăpii comune*, fără observarea ordinaţiunilorŭ sustatóre pentru tăerea vitelorŭ, le taie şi le vinde pentru consumŭ; în fine:

4. Celŭ-ce vinde carnea dela vite crepate séu bolnave pentru nutrirea ómenilorŭ séu le predă altora spre scopulŭ vêndărei.

Pedépsa se măresce până la două luni închisóre şi 200 fl. pedépsă în bani décă dela ultima pedepsire n'au trecutŭ doi anĭ.

Şi § 154. conţine mai multe hotărîrĭ aspre, care până acŭ n'au fostŭ precisate, dér acum călcarea lorŭ se va pedepsi până la 100 fl. amendă în banĭ:

a) Care în contra hotărirei §. 8 vinde, cumpără séu transportéză vite fără paşaportŭ de vite, apoi

b) Acei căsapĭ, neguţătorĭ de vite, séu ţinĕtorĭ de vite, pentru îngrăşare, carĭ nu vorŭ observa hotărîrile §§. 12 şi 13.

In sensulŭ acestorŭ paragrafĭ numiţii neguţătorĭ suntŭ îndatoraţĭ a insinua cumpărarea séu aducerea vitelorŭ din altă comună străină la primăria (antistia) comunală propriă în restimpŭ de 12 óre şi a depune paşapórtele vitelorŭ acolo spre păstrare.

c) Care în contra hotărîrei §. 14. va tăia séu junghia vitele fără de a le fi visitatŭ prin veterinariu.

Din aceste puţine indigetărĭ va fi bine, décă neguţătorii cu cornute séu alte vite îşĭ vorŭ procura legea veterinară şi vorŭ ceti §§. 146—158 despre pedepse, ca să se pótă feri de ele.

Mai departe facemŭ atentŭ publicului, că se va pedepsi şi acela, care face paşapórtele de vite şi va lua o tacsă mai mare decâtŭ cea normată. Normativulŭ este următorulŭ:

Pentru edarea unui paşaportŭ nou de vite fără timbru 5 cr.

Pentru prescrierea dela unŭ proprietarŭ pe celălaltŭ pe paşaportulŭ vechiu 3 cr.

Pentru reînoirea certificatului de sănĕtate alŭ vitelorŭ şi a locului unde se mână 2 cr. „G. P“.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Selagiu, Decemvre 1888.

In 28 Decemvre n. în Şimleulŭ Silvaniei comitetulŭ centralŭ alŭ „Reuniunei Învĕţătorilorŭ Românĭ Selagienĭ“ şĭ-a ţinutŭ şedinţa sa finală a acestui anŭ sub presedinţa Vicepresidentului onor. d-nŭ Gavrilŭ Trifŭ profesorŭ preparandialŭ de statŭ în Zelau, neputêndŭ asista la şedinţă presedintele ordinarŭ Reverendissimulŭ Domnŭ Alimpiu Barboloviciu, Vicarulŭ Silvaniei, din causa afacerilorŭ oficióse fórte ponderóse.

Dintre membrii comitetului, cu părere de rĕu trebue să mărturisescŭ, că abia au participatŭ 10 membrii ordinarĭ şi vr'o doi suplenţĭ, deşi numĕrulŭ acestorŭ membri trece preste 26 cu suplenţĭ cu totŭ. Trebue să se intereseze mai multŭ de aceste şedinţe onoraţii membri, carĭ au absentatŭ, şi cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că suntŭ respundĕtorĭ, deşi n'au participatŭ, pentru cele petrecute în şedinţe.

Şedinţa şĭ-a luatŭ începutulŭ la 10 óre a. m. alegêndu-se o comisiune pentru scrutarea cassei şi alta pentru judecarea duorŭ disertaţiunĭ, una „cum sĕ'şĭ câştige învĕţătorulŭ iubirea scolarilorŭ sĕi ca şi fără intrevenirea autorităţii comunale sĕ'i atragă la scólă?“ compusă de Mihailŭ Bobişiu învĕţătorŭ în Supurulŭ de susŭ, ér a doua de Gavrilŭ Aluaşiu învĕţătorŭ în Babţia, tractulŭ protopopescŭ alŭ Şiamşiodului, elaborate cu scopŭ de a dobêndi unŭ premiu de 2 fl. escrisŭ din partea M. On. D-nu Tiberiu Gaelŭ preotulŭ Dărsidei micĭ. Onóre Domniei sale!

Apoi a urmatŭ cetirea şi autenticarea protocolului adunărei generale ţinute în 2 Iulie a. c. şi încredinţatŭ spre autenticare acestui comitetŭ, la care s'a adaosŭ transcrisulŭ D-lui Eliă Popŭ învĕţătorŭ în Şiomcuţa mare, în care îse rógă sĕ'lŭ priméscă de membru fundatorŭ trămiţêndŭ totodată şi tacsa recerută, fiindŭ îndepărtatŭ pentru a participa totdéuna la adunările generale ale reuniunei, care transcrisŭ i's'a primitŭ cu aplause.

După acestea s'a desbătutŭ prelungirea cambielorŭ pe lângă stergerea, preste împrumuturile date unorŭ învĕţătorĭ din cassa reuniunei— la numĕrŭ 22—şi s'au votatŭ împrumuturĭ nouĕ.

Trebue să mărturisescŭ, că unii dintre membrii comitetului centralŭ, carĭ au împrumuturĭ din acéstă cassă, ar trebui ca de altă-dată să fie mai cu reservă a striga în contra regulamentului votărei şi prelungirei împrumuturilorŭ, ca să nu trécă de ómenii interesului personalŭ; a face şi a primi regulamente şi apoi éră a le schimba după placŭ e lucru rĕu, ca să nu dicŭ egoisticŭ.

Referândŭ comisiunea scrutatóre a cassei s'a aflatŭ, că reuniunea are 1) în cambii 967 fl. 2) în hârtii de valóre 350 fl. 3) în banĭ gata în cassă 242 fl. 42 cr. Suma tótă face 1559 fl. 42 cr.

Că reuniunea selagiană posede şi acéstă sumă de banĭ, cu totŭ dreptulŭ este meritulŭ atâtŭ alŭ Reverendissimului Domnŭ Vicariu ca presedinte, câtŭ şi alŭ onor. Domnŭ Gavrilŭ Trifŭ vicepresedinte, carĭ veneraţĭ bărbaţĭ, mână în mână, de când au luatŭ onorifica sarcină spre a conduce acéstă reuniune, s'au nisuitŭ spre înflorirea ei din resputerĭ, necruţândŭ sacrificii spirituale, morale şi materiale în conducerea ei. Le esprimămŭ adânca nóstră mulţămită!

Ar puté posede reuniunea nóstră aprópe încă pre atâţia banĭ, însĕ cu durere trebue să mărturisimŭ, că în cele 12 tracte protopopescĭ, ca să nu amintescŭ şi alŭ treispredecelea asociatŭ la reuniunea nóstră numai în véra acestui anŭ — tractulŭ Almaşiului, peste Meseşĭ, — cei 143 membri ordinarĭ suntŭ datorĭ cu tacse restante preste *1200 fl.!* Unde zace causa acestui rĕu?! Despre o parte nepăsarea şi neinteresarea unorŭ învĕţătorĭ, ér de altă parte indiferentismulŭ unorŭ Domnĭ protopopĭ ca presedinţĭ ai reuniunilorŭ filiale, carĭ suntŭ chiemaţĭ spre a conduce învĕţătorimea din tractele d-lorŭ. Dintre amintitele 12 tracte mai regulatŭ se incaséză tacsele din tractulŭ Bredului, alŭ Oartiei, alŭ Ipului, alŭ Sarvadului, pare-mi-se alŭ Crasnei şi Pereceiului, celelalte sése abia contribuescŭ după nume câte unŭ florinŭ doi. Aşa de rĕu merge! „Uniţi-vĕ în cugetŭ, uniţi-vĕ'n simţirĭ! dice poetulŭ. Uniţi-vĕ ca fraţii, ca să nu vĕ învingă alţii!!

Comisiunea esaminătóre a susŭ amintitelorŭ disertaţiunĭ referéză, că elaboratulŭ D-lui Mihailŭ Bobişiu învĕţătorŭ în Supurulŭ de susŭ este celŭ mai bunŭ şi demnŭ de premiatŭ, fiindŭ lucratŭ mai cu mare diligenţă şi cunoscinţă, ér D-lui Gavrilŭ Aluaşiu i-se esprimă mulţămită protocolară. După părerea mea, ar fi fórte cu scopŭ ca ambele disertaţiunĭ să se publice în vre-unŭ diarŭ, ca să le putemŭ ceti cu toţii, décă cumva mijlócele tipărirei acelora în broşurĭ lipsescŭ. M. On. D-nŭ preotŭ Gaelŭ primésca mulţămita corpului învĕţătorescŭ pentru stimululŭ ce-lŭ dă, care credŭ că va avé imitatorĭ!

Cu acestea cetindu-se protocolulŭ şedinţei s'a autenticatŭ! Mĕ simtŭ datorŭ, în numele întregŭ corpului învĕţătorescŭ, a esprima mulţămita mea şi pre acéstă cale bravului bărbatŭ Gavrilŭ Trifu vice-presedinte, care n'a cruţatŭ nicĭ ostenélă pre unŭ timpŭ neplăcutŭ, tinosŭ, ca acesta, şi nicĭ sacrificiu materialŭ a alerga dela Zelau la Şimleu pentru causa reuniunei nóstre.

Selăgianulŭ.

Către Onoratulŭ Publicŭ românŭ!

Este cunoscutŭ Onoratului Publicŭ românŭ, că societatea literară „Petru Maiorŭ“ a junimei române universitare din Budapesta a retipăritŭ înainte de acésta cu cincĭ anĭ *„Istoria pentru începutulŭ Românilorŭ în Dacia“* scrisă de Petru Maiorŭ.

Opulŭ acesta, de deosebită importanţă pentru literatura şi redesteptarea naţiunei române, deşi s'a tipăritŭ a doua óră la 1834, totuşi cu timpulŭ devenise fórte rarŭ. Numai bibliotecĭ mai marĭ mai posedeau câte unŭ esemplarŭ.

Insemnătatea acestui opŭ epocalŭ în viĕţa nóstră culturală, ce îndestulŭ se caracterisézā prin nobilulŭ scopŭ alŭ fericitului nostru istoricŭ: *ca vĕdêndŭ Românii din ce viţă strălucită suntŭ prăsiţi, toţĭ sĕ se îndemne strămoşilorŭ lorŭ întru omenia şi bunăcuviinţă a le urma“*, cum şi prin cuvintele emeritatului boeriu moldovén Iordachi de Mălinescu în precuvêntarea la ediţiunea a doua din 1834: *„acéstă istoriă este, carea a datŭ laudă şi mărire şi a urdĭtŭ epoca naţiunei românescĭ“*, — cerea, ca elŭ să fie scosŭ la lumină în o nouă ediţiune.

L'amŭ edatŭ decĭ a treia óră, cugetându, că corespondêndŭ unei necesităţĭ simţite, vomŭ aduce deoparte tributŭ de recunoscinţă patronului nostru, ér de altă parte vomŭ face naţiunei şi literaturei române unŭ serviciu plăcutŭ şi binevenitŭ.

In ediţia a treia, dovedile, cu care Petru Maiorŭ a combătutŭ contrarii latinităţii române şi a susţinutŭ originea nóstră română-latină, suntŭ învĕluite într'unŭ vestmêntŭ mai accesibilŭ pentru publicŭ cetitorŭ, decum erau ediţiile cirilice de mai nainte. Literile latine ale tipariulŭ frumosŭ în care se presintă acéstă carte de aurŭ a trecutului nostru plinŭ de suferinţe, îndestrată cu frumóse şi temeinice cunoscinţe istorice, contribue multŭ, ca ea să devină unŭ tesaurŭ preţiosŭ pentru orĭ-ce bibliotecă.

Posedându societatea „Petru Maiorŭ“ încă multe esemplare şi dorindŭ, ca ele să se respîndéscă şi să împodobéscă tóte bibliotecile române, nu putemŭ întrelăsa a nu o recomanda de nou fiecărui cărturarŭ românŭ.

Totodată facemŭ cunoscutŭ, că amŭ scădutŭ preţulŭ abonamentului, aşa încâtŭ societatea editóre a abdisŭ de orĭ-ce venitŭ materialŭ din acéstă întreprindere.

Preţurile suntŭ următórele: *)

Unŭ esemplariu broşuratŭ 60 cr.

Unŭ esemplariu legatŭ în pânză 1 fl. 10 cr,

Unŭ esemplariu legatŭ de luxŭ: 1 fl. 50 cr.

Taxa expediţiei postale: 15 cr. de esemplarŭ.

La 10 esemplare unulŭ se dă rabat.

Abonamentele suntŭ a se trimite sub adresa: *Iosifŭ Blaga*, secretarŭ alŭ societăţii „Petru Maiorŭ“ Budapesta, IV Sóutcza 6. II. 14. indicându esactŭ adresa abonentului.

Se face acésta cunoscut cu deosebire d-lor preoţĭ, învĕţătorĭ, fostĭ membri ai societăţii „Petru Maiorŭ“, librarĭ, precum şi tuturorŭ celorŭ carĭ se intereséză de literatura şi cultura poporului rom.

Budapesta, 28 Dec. n. 1888.

Pentru societatea „Petru Maiorŭ“:

Pavelŭ Oprişŭ vpresidentŭ. **Iosifŭ Blaga** secretarŭ.

*)La începutŭ au fostŭ următórele preturĭ: esemplariu broşuratŭ 1 fl. 50 cr., legatŭ 2 fl. legatŭ de luxŭ 2 fl. 30.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Parisŭ, 7 Ianuarie. Congresulŭ republicanŭ a pusŭ unanimŭ candidatura lui Jaques în contra lui Boulanger.

Bruxela, 7 Ianuarie. Princessa Clementina de Cobourg a sositŭ aci. Ducele de Chartres va încerca, se dice, printr'o visită personală la Petersburgŭ să împace pe Ţarulŭ cu principele Bulgariei.

Budapesta, 8 Ianuarie. Desbaterea generală asupra proiectului de lege militarŭ începe Joi. Până acum suntŭ prenotaţĭ 45 de vorbitorĭ. E nendoiosŭ, că proiectulŭ se va primi nemodificatŭ în textulŭ comisiunei.

Berlinŭ, 8 Ianuarie. In timpulŭ celŭ mai apropiatŭ se vorŭ cere credite suplimentare în sumă considerabilă pentru scopurĭ militare. — Scirile din Samoa au produsŭ jale generală. Se observă în modŭ neplăcutŭ, că s'au comunicatŭ numele oficerilorŭ morţĭ şi răniţĭ, dér nu şi numele soldaţilorŭ. Sute de familii se află din causa acéstă fórte îngrijate.

Budapesta, 9 Ianuarie. In conferenţa clubului partidului liberalŭ a pusŭ ministrulŭ Tisza cestiunea de cabinetŭ cu privire la primirea legii militare. Desbaterea se continuă adĭ.

Berlinŭ, 9 Ianuarie. Cheltuelile militare estraordinare suntŭ în sumă de 13 milióne, ér cheltuelile permanente de 2 milióne.

Parisŭ, 9 Ianuarie. Camera a alesŭ presedinte pe Meline. Clemenceau, candidatulŭ guvernului, a rĕmasŭ în minoritate.

Varşovia, 9 Ianuarie. Scirea despre înfiinţarea unei flotile de rĕsboiu pe Vistula se desminte.

Belgradŭ, 9 Ianuarie. Provisoriulŭ în guvernŭ póte că va dura mai multe sĕptĕmânĭ.

Necrologŭ. *Iosef Ludwik*, sergentŭ majorŭ patentalŭ c. r., posesorŭ alŭ crucei de argintŭ pentru meritŭ, a încetatŭ din viĕţă în sĕptĕmâna trecută, în vêrstă de 77 anĭ şi a fostŭ îmormêntatŭ în cimiterulŭ rom. cat. din locŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 9 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.14	Vênd.	9.16
Argintŭ românescŭ	„	9.08	„	9.12
Napoleon-d'orĭ	„	9.54	„	9.57
Lire turcescĭ	„	10.82	„	10.88
Imperialĭ	„	9.82	„	9.88
Galbinĭ	„	5.65	„	5.70
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	101.60
Renta de hârtiă 5%	93.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	98.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	115.70
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	126.—
Renta de hârtiă austriacă	82.25
Renta de argintŭ austriacă	82 95
Renta de aurŭ austriacă	111.45
Losurĭ din 1860	140.20
Acţiunile băncei austro-ungare	881.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	313.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	310.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.69
Napoleon-d'orĭ	9.56
Mărcĭ 100 imp. germane	59.27½
Londra 10 Livres sterlinge	121.—

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ şése luni	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

pe trei luni	10 franci
„ şése luni	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ	2 fl.
pe şése luni	1 fl.
pe trei luni	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

pe anŭ	8 franci
pe şése luni	4 „
pe trei luni	2 „

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carî se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lĕmuritŭ şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucureci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţi numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregi colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne.	Trenŭ accelératŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriş	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiuşŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blaşiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copşa mică	4.09			2.19
Mediaşŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighişóra	5.45			3.59
Haşfaléu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Braşovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timişŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelératŭ	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timişŭ			1.45	
Braşovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apaţa	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Hombrodŭ	6.55		9.12	
Haşfaléu	8.36		10.24	
Sighişóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediaşŭ	10.37		11.47	
Copşa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blaşiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiuşŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirişŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Cluşiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădăşelŭ	6.58			8.36
Ghirbău	7.14			9.02
Aghireşŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
		4.10	5.45
Aradŭ	2.17	4.30	6.—
Glogovaţŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bêrzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad..		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotŭ		11.39	12.—
Vinţulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiuşŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborşinŭ	5.30	8.46	
Bêrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.29	4.35
Seica mare		3.02	5.05
Lómneşŭ		*3.46*	*5.46*
Ocna		4.18	6.17
Sibiiu		4.42	6.40

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu		8.50	10.—
Ocna		9.17	10.24
Lómneşŭ		9.45	10.50
Şeica mare		10.20	11.20
Copşa-mică		10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oşorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Petroşeni

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşeni	12.30	7.12

Petroşeni-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişóra	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóră	9.16

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Mureşŭ-Ludoşŭ	4.40
Ţagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistriţa	——

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	——
Ţagŭ-Budatelecŭ	9.41
Mureşŭ-Ludoşŭ	1.11

Notă: Numerii încuadraţi cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ